

ZÁPIS
z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství
České akademie zemědělských věd
12. – 13. října 2010 v oblasti působení LČR – Lesní správa Křivoklát
„Emilovna“

Přítomni – viz prezenční listina; při prezenzi byl přítomným předán zápis z podzimního jednání EK OLH ČAZV v Krnově a sborník příspěvků.

Jednání zahájil a vedl předseda EK prof. Ing. Luděk Šišák, CSc. Přivítal přítomné, zejména zástupce slovenských akademických a vědeckých institucí a domácí účastníky. Představil zástupce vedoucího LS Křivoklát, Ing. Povolného a poděkoval za organizaci.

Program:

12. 10. 2010

1. Úvod
2. Představení a specifika Lesní správy Křivoklát
3. Informace o činnosti Odboru lesního hospodářství ČAZV
4. Stav lesnického ekonomického výzkumu
5. Současná ekonomická situace LH
6. Efektivnost lesního hospodářství se zřetelem k tvaru lesa nízkého (referáty a diskuse)
7. Organizační záležitosti

13. 10. 2010

Exkurze po LS Křivoklátsko

1. Představení a specifika Lesní správy Křivoklát – Ing. Povolný, zástupce vedoucího LS

Celé území LS je součástí CHKO Křivoklátsko. Lesnatost 50%, podíl jehličnatých a listnatých dřevin 50:50. 1.-4. LVS, 260 – 610 m.n.m., oblast velmi suchá. Dlouhodobý srážkový průměr 550 mm. Geologické poměry: algonkické břidlice, fylity, porfyry a porfyrity. Živná stanoviště, silné zabuřnění. Území určené zejména pro lov a později myslivost. Křivoklát původně královským hradem, později patřil Valdštejnům později Fürstenberkům. V lesích jsou dodnes patrné stopy po výrobě dřevěného uhlí. Výměra LS 14000 ha, 9 revírů po 1500 ha. Těžba 53 – 60 tis m³. Menší přírůst. Těžební technologie převažuje motomanuální, UKT, potah. Přírozená obnova 20%. Občasný výskyt lýkožrouta modřínového. Základní principy hospodaření: TUH, podrostní způsob, výměry holé seče cca 0,5 ha. 60% lesy hospodářské, 10% lesy ochranné (svahy nad Berouňkou), 30% lesy zvláštního určení (1. zóny CHKO, genové základny modřínu). Zajišťování prací: vše na lokalitě „P“. 25% dříví se prodá v regionu (palivové dříví a drobné pilařské provozy), vysoká poptávka po samovýrobě paliva. 3000 ha režijní honitba, ostatní pronajaté. Nejvíce zastoupena vysoká zvěř a mufloní. Ochrana přírody: 2 NPR a 10 PR, 2/3 ptačí oblast NATURA a 10 evropsky významných lokalit. Omezení v hospodaření, důležité mezilidské odborné vztahy. Vyhlášení NP Křivoklátsko, otázky ekonomické a přirozených lokalit, společenská poptávka. Převažuje názor na nevyhlášení NP. Investice do služeb veřejnosti, lesní pedagogika, PROGRAM 2000.

Ing. Krejzar (Mze)

Problematika vyhlášení NP a Lesnického parku Křivoklátsko. Vyhlášení LP, aktivita vychází především od samotných lesníků. Myšlenka založení obecně prospěšné společnosti. Za účasti ministra zemědělství Ing. Šebesty byl vyhlášen 14. 5. 2010 LP Křivoklátsko. Mze vytváří standard LP a byla vyhlášena veřejná zakázka na model komunikace se zájmovými skupinami. Kladen je především důraz na komunikaci. Proces vyhlášení NP však nadále běží, pravděpodobnost se snižuje, proces zastaven nebyl.

Prof. Šišák- dotaz na případné konflikty samovýrobců a ochrany přírody? Ing. Povolný – samovýroba směřuje do porostů, kde zájem ochrany přírody není. Ponechání 3-5 stromů na dožití. V okamžiku, kdy by se palivové

dříví neposkytlo drobným spotřebitelům – vyvolání negativního mínění veřejnosti vůči LČR. Prof. Šišák – kalkulace náhrad za omezení hospodaření (vyhl. 335 MŽP, Mze)? Ing. Povolný – ano, kalkulace probíhají přímo na jednotlivé porosty – ušlý výnos cca 3,5 mil/rok. Prof. Holécý – Podíl nahodilé těžby a faktory? Ing. Povolný – nejvíce větrem, z dlouhodobého hlediska do 15%, dále kůrovci SM, MD. Ojedinele tracheomykózy a václavka. Ing. Foltánek – specifikum vzdálenosti sídla dodavatele prací? Ing. Povolný – výkonný personál je místní. Dalším negativním aspektem – velké množství chat a z toho vyplývající vysoký počet žádostí na kácení stromů u chat, vysoce aktuální je problematika ochranného pásma lesa. Škody zvěří účtované 200 – 400 tis. Kč/rok. Průměrný roční nájem honitby 3 mil.Kč.

2. Informace o činnosti Odboru lesního hospodářství ČAZV

Prof. Šišák (FLD ČZÚ v Praze)

Důležité informace byly podány na jarním jednání v Krnově. Mze bude k certifikaci předložena metodika Hodnocení společenské sociálně ekonomické významnosti lesů včetně SW podpory.

Závěrečná fáze projektu Modely efektivity hospodaření podle OJ LČR (Pulkrab). Předloženy návrhy hospodaření PČ a ochrany lesa. Předložena metodika probírek (certifikovaná metodika). Skončil projekt NAZV Vyjádření společenské funkce lesa v peněžní formě. Metodika hodnocení Společenské..., přijata jako certifikovaná Mze. Běží projekt NAZV, Ekonomická a sociálně ekonomická efektivity a principy lesa nízkého.. Přivítal Ing. Utínka (MŽP) a Ing. Švihlu.

Spolupráce na projektech porovnání ekonomiky rozdílných hosp. způsobů. Projekt koordinován na fakultě ŽP. Hodnocení vlivu územní ochrany vodohospodářských lokalit. Vytipováno 29 lokalit. Problémy zjištění dalších hospodářských aktivit ve vodoochranných lokalitách. Podíl na projektu NAZV Ekonomické dopady šlechtění lesních dřevin. Podíl na projektu pro Sokolovskou uhelnou a.s. Návrh lesnických opatření rekultivací. Ekonomické šetření nově založených porostů na rekultivacích oproti původním porostům.

Ing. Dudík (LDF MENDELU v Brně)

Ukončené projekty 2009 oznámeno na jarním jednání.

Současné řešení projekty: IGA „Analýza ocenění lesů bohatých struktur“ – využití porostů na ŠLP ML Křtiny. Projekt 1 rok „Participace dřevařských a nábytkářských podniků. Běží projekt participace zahraničního profesora, dokončují se písemné výstupy. Pátý rok Výzkumný záměr LDF, problematika lužních lesů, přestavba SM monokultur a její ekonomické dopady, strategie managementu území se zvláštním statutem ochrany, optimalizace procesů zpracování dřeva a kompozitních materiálů na bázi dřeva. Projekt MŽP Ekologické a ekonomické hodnocení celospolečenských funkcí variantně strukturálních typů lesů. Kurz Oceňování lesa ukončen, v červenci a srpnu zkoušky.

Podány rozvojové projekty obchod se dřívím, získání SW podpory FRVŠ a NAZV. Konference: TU Zvolen Ekonomika a management podniků 2010, Financovanie LESY-DREVO 2010, Aktuální problematika lesního školkařství v r. 2010, SVOL – Optimalizace právní formy hospodaření na obecním lesním majetku, Degradace a regenerace krajiny a dílčích krajinných sfér.

Ing. Matějčík (VÚLHM Jiloviště – Strnady)

Zakázky malého rozsahu pro Mze. Aktualizace vyhlášky č. 55. Odevzdáno § znění 11. 10. 2010. Renty neodpovídají skutečným změnám, stávající vyhláška není komplexní. Nový návrh obsahuje řadu nových škod, rozšířena byla systematika zahrnující nejen škody na produkci, škody na právech, (škody na službách – mimoprodukčních funkcí nebyly nakonec zahrnuty). Nyní je na řadě Mze. Návrh bude předmětem odborné diskuse. Změny důležité pro funkční naplnění NLP II.

Monitorování vztahu k EU. Ve druhém čtení je Návrh povinností subjektů uvádějících na trh dříví a dřevní produkty. Požadavek o zavedení systémů náležité péče. Analýza projektů realizovaných v zahraničí v oblasti lesnictví. Nejvíce v rámci programu LEADER. ČR má značné zpoždění. Mobilizace zdrojů dendromasy a marketingových nástrojů v lesnictví a lesnické politice (dokončení 2010).

Prof. Hajdúchová (TU Zvolen)

Dva mezinárodní programy. Inovace státní lesnické politiky SR. Vydány byly 2 publikace. V rámci ERASMU 22 zahraničních studentů Intenzivní kurz na projekty rozvoje venkova. Doc. Šalka a NLC Zvolen – Intergrace rozvojových a environmentálních projektů v lesnictví.

3 projekty VGA, Výkonnost jako determinant v LH (Hajdúchová) – otázka změny poptávky po dřevní hmotě a vývoj cen v souvislosti přechodem na EURO. Spolupráce s ŠLP – vybudování demonstračního objektu Plánování a řízení nákladů lesního podniku. Výchovné zásahy v bukových porostech (Ing. Trenčianský). Finanční toky a zabezpečení finančních zdrojů (Prof. Hajdúchová).

Prof. Holécy (TU Zvolen)

Ekonomická analýza Vlivy klimatické změny na lesy Slovenska. Snaha matematicky popsat vliv klimatických změn na funkce lesa (spolupráce se Slovenským meteorologickým ústavem). Katedra je zapojená do 1. a 2. etapy centra excelentnosti. Metoda cestovních nákladů a metoda hedonického ocenění v lokalitě Nízkých Tater. Přípravuje se nový projekt EKORISK – úloha modelování rizika hospodaření na lesní půdě. Užitek musí téměř okamžitě plynout podnikatelskému sektoru (podílí se 30% na nákladech. Využití růstového simulátoru SYBYLA.

5. Současná ekonomická situace LH

Ing. Krejzar (Mze)

Aktuality: Ministr podporuje ukončení prodeje dříví LČR přes HLDS. Probíhá práce expertní skupiny pro přípravu dlouhodobých výběrových řízení, novou koncepci hospodaření LČR. Financování LH, připravuje se novela lesního zákona technického charakteru. Týká se součinnosti přípravy zákona o státním rozpočtu. Napříště by mělo připravovat Mze. Pravděpodobná jsou víceletá pravidla, ne součást zákona o státním rozpočtu. Předložení novely vládě do konce října, nabytí účinnosti od 1. 1. 2012. Novela byla původně v širším pojetí, zejména instituce OLH, lepší specifikace povinností, dále zmocnění pro vyhlášku a upřesnění LHE. Tyto návrhy jsou prozatím odloženy. Rozpočet Mze a příprava rozpočtu Mze na rok 2011. Již v letošním roku je vázáno cca 18% finančních prostředků, které nebudou využity. Pro rok 2011 se očekávají významné změny, pro podporu LH a služeb, redukce o 350 mil. Kč. Předpokládá se redukce příspěvků na podporu LH a projektů hrazení bystřín. Kraje vyplatí letos cca 230 mil. rok 2011 pokles o cca 20 mil. Kč. Ve schváleném rozpočtu je i významná redukce v agrárním sektoru, přímé platby cca 3,5 mld. Dále podpora rozvoje venkova, TOPAP atd. Předpokládá se velký tlak agrární komory na obhájení zájmů. Prioritou zůstává spolufinancování evropských programů. Nařízení EK Povinnost uvádění dříví a výrobků ze dřeva na trh bylo schváleno Evropským parlamentem. Řada ustanovení bude rozvedena v prováděcím zařízení, předpokládá se účinnosti do 3 let od schválení. Větší dopad by měl být na dovozce a státní správu. Zelená zpráva 2009 je k dispozici v elektronické podobě na stránkách ÚHÚL.

Ing. Lojda (Mze)

Výtah dat ze Zelené zprávy 2009. Finanční příspěvky 381 mil. Kč jak z rozpočtu Mze (87) tak i krajů (294). Očekávané čerpání 2010 u krajů 230 mil. u krajů. Dochází ke škrtání titulu D a některých podtitulů B. Zavedeny stropy na žadatele, rozdílné podle krajů. Jhm 4 mil., Střč. 230 tis. Výhled 2011 214 mil. z krajů. MO 2011 výhled 6 mil. MŽP stagnace 2-4 mil. Kč. Začlenění podmínky zachování MZD do doby zajištění kultur. Mandatorní výdaje 239 mil. Kč, služby vlastníkům lesů 69 mil. Kč. Celkem 2009 682 mil. Kč. EU Program rozvoje venkova 1,2 mld. Kč na LH. Nejvíce opatření I.1.2 celkem 1,071 mld. Kč, kalamita 57 mil. Kč. Vyhlášeno kolo od 14. do 27. 10. Alokace 350 mil. Kč. Nové opatření, podpora RRD na zemědělských půdách. Probíhá schvalování pravidel, pouze ZP. Vyhlášení od jara 2011. Investice do lesů, přijato omezení, stanoveny výměry lesa a vymezeny nezpůsobilých výdajů.

Situace vlastníků lesa: 1) Vlastníci lesa, mírné zlepšení, soukromé lesy a státní zlepšení, komunální zhoršení včetně započtených podpor LH. Růst průměrných vlastních nákladů v provozním hospodaření. Poklesly náklady na údržbu infrastruktury. 2) Podnikatelé v LH, zahrnuto pouze 26 subjektů, 18 zisk, 8 ztráta.

Doc. Kupčák – dotaz pokles HV u obecních lesů a průměrný nájem? Zkreslení HV. Ing. Orns – jak je možné měnit parametry pravidel vyplácení podpor krajů? Ing. Krejzar: Nelze měnit účel či charakter jednotlivých podpor. Krajské dotace jsou v režimu zákona o krajích, výrazně vstupuje samosprávný prvek. EK to bere jako fakt a nezasahuje do působnosti samosprávných celků. Rozdíly zohledněny v zákonu o rozpočtovém určení daní. Mze nemá možnost nasměrovat kraje, úloha je pouze metodická.

6. Efektivnost lesního hospodářství se zřetelem k tvaru lesa nízkého (referáty a diskuse)

Prof. Šišák uvedl úvodem, že les nízký je velmi starou formou obhospodařování lesa. Již staří Etruskové zařizovali a pravidelně obnovovali les nízký, především pro účely produkce dříví pro výrobu dřevěného uhlí.

Ing. Utínek (MŽP)

„Historie nízkého a středního lesa a důvody jeho pěstování na území ČR“

Definice tvarů, definice vyhlášky č. 83/1996 Sb., rozpory mezi jednotlivými definicemi, dřeviny: dub, habr, akát, topoly, bříza, vrby, jilmy, jasany, javory, jírovec, buk, líska v minulosti i jiné keře, důvody pařezinového hospodaření: jednoduché technologické zpracování, užitky: palivové dříví, slabé sortimenty zejména pro kolářství, výměry nízkých lesů 1950 cca 79 tis. ha, 1960 81 tis. ha v českých zemích, většina v Jihomoravském kraji, způsoby obhospodařování: obmýetí ve 14. stol. 7 let, v 19. stol. 25 let, vyhláška přípouští ve 2 LVS obmýetí v tvrdé pařezině 80 let a v měkké 40 let, v Bavorsku 28 let. Důvody obnovy hospodaření: jednoduché hospodaření, stabilní tvar lesa, nízké pěstební náklady, jediný zásah – těžební, menší plocha lesa k zajištění trvalosti výnosu.

Ing. Pecha

„Efektivita lesního hospodářství se zřetelem k tvaru lesa nízkého“ – Historie, stav a perspektivy nízkého lesa na Křivoklátsku. Součástí LP Křivoklátsko jsou nepravé kmenoviny v ochranných lesích Berounky. Další viz sborník. Někteří jedinci výmladkového původu stáří 160 let mají výčetní tloušťku 30-40 cm. Ponechávání cca 75 ks/ha k vypěstování silnějších sortimentů.

Doc. Švihla

„Očekávané environmentální přínosy nízkého a středního lesa v Českém krasu“

Nejcennější lesní společenstva Českého krasu jsou šípákové doubravy. Značnou část Českého krasu tvoří pozůstatky lesů středního původu.

Prof. Šišák

„Kalkulace ekonomické efektivnosti lesa nízkého ve srovnání s lesem vysokým“

Neexistuje metodika ani kalkulace efektivnosti pěstování lesa nízkého ve srovnání s lesem vysokým. Pěstování lesa nízkého je dlouhodobým procesem s časovým horizontem 30-40 let. Metody hodnocení přicházející v úvahu: ČSH, VVP a Index výnosovosti. V této souvislosti vyvstává otázka stanovení úrokové míry, patrně variantním postupem. Dalším (srovnávacím) kriteriem může být čistý důchod podle školy čistého výnosu z lesa. Cílem projektu je řešení otázek ekonomické, a společenské sociálně-ekonomické efektivnosti existence HLN ve srovnání s HLV (vyjádření přínosu či ztráty).

7. Organizační záležitosti

Organizace exkurze 13. 10. 2010 po Lesní správě Křivoklátsko.

8. Různé

Návrh na příští jednání EK na počátku měsíce května 2011 v rámci Lesní správy Olomouc na téma Sociální a kulturní funkce lesů.

Jednání ukončil předseda prof. Šišák a poděkoval všem přednášejícím a přítomným.

Zapsal: Ing. Dalibor Šafařík